

Värdlandsavtalet mellan Sverige och Nato

Proposition från regeringen mars 2016

Regeringen lämnade den 22 mars till riksdagen proposition 2015/16:152 om värdlandsavtalet. Regeringen föreslår att:

1. ...

2. Riksdagen godkänner samförståndsavtalet den 4 september 2014 mellan Sverige och Nato om värdlandsstöd (avsnitt 7).

...

Motion från Sverigedemokraterna

Fyra riksdagsledamöter i Sverigedemokraterna har lämnat in motion 2015/16:3375. De föreslår att:

1. Riksdagen avslår proposition 2015/16:152 Samförståndsavtal om värdlandsstöd.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samförståndsavtalet om värdlandsstöd bör sägas upp och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värdlandsavtalet enbart ska kunna aktiveras genom beslut av riksdagen och inte av regeringen och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en förutsättningslös, bred och djuplodande utredning om samtliga konsekvenser av värdlandsavtalet för Sveriges militära alliansfrihet och tillkännager detta för regeringen.

«Fornamn» «Efternamn»
«Parti»
Sveriges riksdag
100 12 Stockholm

Motion från Vänsterpartiet

Sju riksdagsledamöter i Vänsterpartiet har lämnat in motion 2015/16:3377. De föreslår att:

1. Riksdagen avslår proposition 2015/16:152 Samförståndsavtal om värdlandsstöd.

En kommentar. I punkt 4 Bakgrund, början av andra stycket, nämns Thage G. Peterson på ett sätt som bör förtydligas. Det var inte han som skrev under avtalet om PFP. Det gjordes av en tidigare regerings utrikesminister den 9 maj 1994.

Tidigare motion, hösten 2015

Den 6 oktober 2015 lämnade två riksdagsledamöter i Miljöpartiet in motion 2015/16:2801. De föreslår att:

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkalla värdlandsavtalet med Nato och tillkännager detta för regeringen.

Motionerna

Vem kan invända mot Sverigedemokraternas punkt 4? Hur kan en sådan invändning se ut?

Den föreslagna utredningen behövs, och självklart bör man stödja punkt 4. Därefter blir det naturligt att gå vidare och stödja alla förslagen i motionerna.

På nästa sida sammanfattar vi värdlandsavtalet. →

Värdlandsavtalet sammanfattas

Värdlandsavtalet mellan Sverige och Nato, vilket riksdagen ska rösta om i slutet av maj, är snårig läsning. Det verkar som om författarna hoppas att läsarna inte ska förstå.

Avtalets förespråkare försöker få i oss att meningen med avtalet är att det ska bli färre blanketter att fylla i när Nato ska öva här.

Men värdlandsavtalet är något annat; det är förberedelser för krig. Avtalet ingår i Natos expansion, och den kan betyda fler krig som i Jugoslavien, Afghanistan eller Libyen. Syftet med avtalet är att med Sverige som värdland ska Natos resurser öka. Nato får fler baser, och svenskt stöd till Nato-insatser utomlands underlättas.

Vi tar och reder ut det lite mer i detalj. Vi sammanfattar det viktigaste och hänvisar till valda punkter i avtalet, vilka finns till höger. Alltså, värdlandsavtalet:

- Sverige kan bli värdland för ett eller flera Nato-länder som upprättar baser här.
- Avtalet är förberedelser för krig, vilket framgår av punkterna 3.8 och 8.4.
- Om Sverige blir värdland, så utlovas största möjliga stöd till Natos verksamhet, och detaljerna i det stödet bestäms senare. Se punkt 3.4.
- Om Nato har attackflyg baserat i Sverige och begär att få använda planen, så är det tveksamt om Sverige kan säga nej. Därmed kan Sverige dras in i krig. Se punkterna 3.4 och 3.5.
- Nato-styrkor i Sverige kan begära svenskt stöd till verksamhet utomlands. Riksdagen behöver inte blandas in. Se punkterna 2.1 och 3.4.
- Inget sägs om förbud mot kärnvapen på svenskt område.
- Nu får riksdagen besluta, men senare kan avtalet ändras. Se punkt 11.1.

Det skadar inte att noga studera några av de viktigaste punkterna i avtalet. Till höger finns några sådana, och det är främst de som ligger till grund för sammanfattningen ovan.

2.1 Syftet med detta samförståndsavtal är att fastställa principer och förfaranden för upprättandet av baseringsområden och tillhandahållandet av värdlandsstöd till Natos styrkor i, eller med stöd från, värdlandet under Nato-ledd militär verksamhet.

3.4 Värdlandet ska i största möjliga utsträckning och utifrån förmåga, tillgänglighet och praktiska begränsningar under rådande förhållanden ge stöd till de styrkor som är utsända till Nato-ledd militär verksamhet. De närmare detaljerna för detta stöd ska behandlas i tilläggsdokument.

3.5 Bestämmelserna i detta samförståndsavtal är tillämpliga i fredstid, vid nödläge, kris och konflikt eller i tider av internationella spänningar enligt gemensamt beslut av utpekade värdlands- och Nato-myndigheter.

3.8 Nato-ledd militär verksamhet som stöds av detta samförståndsavtal kan kräva multinationellt stöd av flygplan och helikoptrar i luften och, i fråga om hamnar, av handelsfartyg och militära stödfartyg. Värdlandet bekräftar att förflyttning av sådana luftfartyg, helikoptrar, fartyg och deras besättning i och genom värdlandets territorium får äga rum enligt ett generellt tillstånd så länge den Nato-ledda militära verksamheten varar. Värdlandet ska administrera/kontrollera alla aspekter av ett sådant tillstånd.

8.4 Utöver det ansvar i fråga om skydd av styrkor som anges i Natos principer och förfaranden för skydd av styrkor, ansvarar Nato-befälhavaren för att samordna allt skydd som behövs och tillhandahålls av värdlandet och det sändande landet för att skydda styrkorna.

11.1 Detta samförståndsavtal får ändras eller modifieras skriftligen om alla parter är överens om det.

Hela värdlandsavtalet och en del kommentarer finns på webbplatsen <http://www.folkkampanjenmotnato.se>

Björn Backengård